

Výroční zpráva Univerzitního archivu Mendelovy univerzity v Brně za rok 2013

Brno, 8. 1. 2014

Vypracovaly: PhDr. Alena Mikovcová, Mgr. Silvie Hanáková

a) Všeobecné informace

Univerzitnímu archivu Mendelovy univerzity v Brně byla dne 19. 1. 2012 udělena Ministerstvem vnitra ČR akreditace pro výkon působnosti veřejného specializovaného archivu.

Zřizovatelem Univerzitního archivu je Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno (ve zkratce MENDELU).

Univerzitní archiv není samostatnou součástí rektorátu univerzity. Je začleněn do rektorátního pracoviště Kancléřství.

b) Personální podmínky archivu

Personálně je Univerzitní archiv obsazen 2 pracovníci s vysokoškolským vzděláním v příslušném oboru (PhDr. Alena Mikovcová od 1. 9. 1992, Mgr. Silvie Hanáková od 1. 3. 2012).

c) Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů a sbírek: 139

Počet běžných metrů celkem: 1842,45

Stupeň zpracovanosti archivních souborů: zpracováno 40,77%, nezpracováno 59,22%

Počet archivních pomůcek: 109

d) Výběr, zpracování a využívání

S ohledem na provádění generální inventury (GI) v archivu, byl výběr dokumentů ve skartačním i v mimoskartačním řízení na všech pracovištích univerzity v průběhu roku utlumen. Z provozních důvodů některých pracovišť byly dokumenty přijaty až po provedení GI příslušných archivních souborů. Do evidence vnějších změn Národního archivního dědictví bylo zapsáno 25 přírůstků. Formou skartačního řízení byly převzaty archiválie Agronomické fakulty (děkanát, Ústav chovu a šlechtění zvířat, Ústav agrosystémů a bioklimatologie, Ústav technologie potravin, Ústav pěstování, šlechtění rostlin a rostlinolékařství), Lesnické a dřevařské fakulty (děkanát, Ústav ekologie lesa), Provozně ekonomické fakulty (Ústav financí, Ústav humanitních věd), Ústavu vědecko-pedagogických informací a služeb (Ediční středisko), Vysokoškolského sportovního klubu, Rektorátních pracovišť (Kancléřství, Oddělení kvestora, Pedagogické oddělení), Institutu celoživotního vzdělávání a býv. Tiskové mluvčí univerzity. Formou mimoskartačního řízení byly převzaty archiválie prof. Ing. Emanuela Kuly, CSc., prof. Ing. Dr. Miroslava Vyskota, DrSc. a prof. Ing. Václava Tlapáka, CSc.

Vzhledem k GI byly přijaté archivní soubory tříděny, pořádné a evidovány, avšak práce nebyly dokončeny do podoby definitivního zpracování a zpřístupnění archivními pomůckami.

V závěru kalendářního roku byly zakoupeny ke zpracování archiválií základní modul programové aplikace ProArchiv „Inventáře“ a dva specializované moduly téže aplikace „Fotoarchiv“ a „Osobnosti“ firmy Bach systems, s.r.o. Olomouc.

Archiválie budou dále využity v internetové databázi „Encyklopedii města Brna“, do jejíhož autorského kolektivu se zapojily obě pracovnice archivu. Univerzitní archiv získal přístup do administrátorské verze programu a může široké veřejnosti zpřístupnit své bohatství.

Žadatelům byly vystaveny náhradní doklady (duplikáty diplomů, vysvědčení, a dodatků k diplomu), potvrzení o studiu, výpisy zkoušek, opisy sylabů, ověřování vzdělání a nabytí vysokoškolských titulů. Do 31. 12. 2012 bylo vyhotoveno 106 dokumentů správní agendy.

Bylo vypracováno 53 rešerší. Archiv navštívilo 92 badatelů (102 návštěv), kterým bylo zapůjčeno 420 dokumentů. Archiv provedl výběr dokumentů a zaslal jejich xerokopie o životě a díle prof. Ing. Antona Matoviče, DrSc. Národnímu biografickému ústavu při Slovenské národnej knižnici v Martině, o Josefu Resselovi Městskému úřadu v Chrudimi. Jednotlivým žadatelům poskytl kopie dokladů o studiu ruských posluchačů – emigrantů na VŠZ, o pobytu prof. Dr. Ing. Jaroslava Šimona v Božicích. Emeritnímu děkanovi doc. Ing. Františku Douškovi, CSc. byly předloženy ke studiu rozsáhlé archivní soubory pro vypracování historie ústavu geodézie a fotogrammetrie. Pozornost byla věnována vyhledávání dokumentů k životnímu jubileu prof. Ing. Josefa Opletala, dr.h.c. a k pořádání lesnických kursů lesnickým odborem VŠZ v době meziválečné. Badatelé si zhotovili celkem 2665 digitálních fotografií a archiv pořídil 1228 xerokopii.

e) Stav archiválií

Archiv nespravuje žádnou AKP a NKP. V rámci GI byla provedena kontrola fyzického stavu archiválií. Bylo zjištěno, že charakter poškození 1 - křehký lámavý vykazuje 589,05 bm, charakter 2 – trhliny, přelomení bylo shledáno u 1 255,58 bm, charakter 3 – poškození plísněmi vykazuje 1253,25 bm, charakter 4 – poškozený hmyzem vykazuje 297, 12 bm, charakter poškození 5 – poškozený hlodavci vykazuje 296,02 bm, charakter poškození 7 – poškozený teplem vykazuje 5 015, 21 bm, charakter 8 – vodou vykazuje 571,88 bm, charakter poškození 9 – rzi vykazuje 1015,69 bm, charakter poškození 11 – prachem vykazuje 1805, 77 bm, charakter poškození 12 – poškozený světlem vykazuje 1071, 78 bm, charakter poškození 99 – jiné vykazuje 9, 02 bm.

Pro bezpečnější, přehlednější a účelnější uložení skleněných negativů v archivních fondech a sbírkách byl v roce 2013 zakoupen profesionální obalový materiál určený pro speciální ukládání negativů fotoarchivu.

f) Mimořádné úkoly nařízené MV ČR

GI všech archivních fondů a sbírek univerzitního archivu byla zahájena 7. 11. 2012 a ukončena 27. 8. 2013. V průběhu GI nebyly zjištěny žádné nedobytné zápůjčky a všechny archiválie byly dohledány. Odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR byl zaslán závěrečný protokol, jehož součástí byly základní statistiky GI 1-3 z programu PEvA, tiskový výstup PEvA – Přehled hodnot číselníků míst uložení a jejich zastoupení v evidenci a CD-R s aktuální základní evidencí NAD univerzitního archivu.

g) Koncepční a metodická pomoc, předarchivní péče

K uveřejnění na úřední desce MENDELU byly zpracovány informace o provozu podatelny a o podmínkách přijímání dokumentů. Byly formulovány připomínky ke směrnici Zásady a stanovení postupu pro archivování dokumentace projektů řešených v rámci Strukturálních fondů EU. Byl vypracován Badatelský řád univerzitního archivu, který dosud nebyl schválen. Byl připraven k připomínkám návrh rozhodnutí rektora – Vydávání dokladů o absolvování studia a programu ČŽV na MENDELU. Bylo zahájeno zpracování nového Spisového řádu MENDELU, avšak pro nejasnost řešení nevyhovujícího současného elektronického systému spisové služby nemohl být text dokončen.

V souvislosti se státní kontrolou byly vypracovány posudky: Zhodnocení elektronické spisové služby (eSpS) na MENDELU z hlediska platné legislativy a Zhodnocení eSpS na MENDELU z hlediska vzorové matice Národního standardu pro elektronické systémy spisové služby.

S Ústavem informačních technologií MENDELU byly projednávány problémy se zajišťováním dlouhodobé platnosti datových zpráv a propojení elektronického systému spisové služby s datovou schránkou. Pro perspektivní vedení eSpS na MENDELU byly zpracovány připomínky k tzv. otevřené spisové službě (open-source).

V souvislosti se skartačním řízením byly provedeny archivní dohlídky na uložení dokumentů ve spisovných děkanátů agronomické fakulty, lesnické a dřevařské fakulty, provozně ekonomické fakulty a fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií. Dále byly uskutečněny dohlídky na výkon spisové služby na studijním oddělení agronomické fakulty, ústavu pěstování, šlechtění rostlin a rostlinolékařství, ústavu technologie potravin, ústavu chovu a šlechtění zvířat a ústavu agrochemie, půdoznalství, mikrobiologie a výživy rostlin téže fakulty a na děkanátu fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií.

Konzervace a restaurování archiválií

Archiv nemá vlastní konzervátorskou dílnu.